

УДК 658.512.3

Партин Г.О.*кандидат економічних наук,
професор кафедри фінансів**Національного університету «Львівська політехніка»***Мукан А.Р.***магістр**Національного університету «Львівська політехніка»*

РИЗИКИ АУТСОРСИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Стаття присвячена виявленню основних ризиків, які притаманні будівельній організації при співпраці із аутсорсером. Проведена систематизація та класифікація ризиків. Наведено переваги та недоліки співпраці із аутсорсером, та методику визначення обсягу релевантних витрат і втрачених вигід при співпраці із аутсорсером.

Ключові слова: аутсорсинг, ризики аутсорсингу будівельної організації, елементи ризику аутсорсингової діяльності, класифікація ризиків аутсорсингової діяльності, релевантні витрати, втрачені вигоди.

Партын Г.О., Мукан А.Р. РИСКИ АУТСОРСИНГОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СТРОИТЕЛЬНЫХ КОМПАНИЙ

Статья посвящена выявлению основных рисков которые характерны строительной организации при сотрудничестве с аутсорсером. Проведена систематизация и классификация рисков. Приведены преимущества и недостатки сотрудничества с аутсорсером, и методика определения объема релевантных затрат и потерянных выгод при сотрудничестве с аутсорсером.

Ключевые слова: аутсорсинг, риски аутсорсинга строительной организации, элементы риска аутсорсинговой деятельности, классификация рисков аутсорсинговой деятельности, релевантные затраты, упущенные выгоды.

Partyn H.O., Mukan A.R. RISKS OF OUTSOURCING IN CONSTRUCTION COMPANIES

The article focuses of detection of the key risks of construction companies in cooperation with outsourcers. The risks have been classified and systematized. Pros and cons of cooperation with outsourcers have been described, as well as the procedure of establishment of the volume of relevant costs and lost benefits in cooperation with an outsourcer.

Keywords: outsourcing, outsourcing risks of a construction company, elements of risk of outsourcing, classification of risks of outsourcing, relevant costs, lost benefits.

Постановка проблеми. Інтеграційні процеси у світову економіку та необхідність підвищення загального рівня конкурентоспроможності вітчизняних будівельних підприємств вимагає пошуку нових інструментів ефективного управління бізнес-процесами. Одним з таких інструментів є аутсорсинг. Використання аутсорсингу надає підприємству цілий ряд переваг, серед яких можливість зниження витрат та зосередження на виконанні стратегічних функцій, на основі передачі другорядних аутсорсеру. Таким чином підприємство замовник оптимізує свої витрати, організаційну структуру та систему управління, що у свою чергу сприяє підвищенню його прибутковості та конкурентоспроможності на ринку.

Особливо актуальним є питання використання аутсорсингових послуг вітчизняними будівельними організаціями. Це зумовлено широким спектром та значною витратомісткістю виконуваних ним робіт. Статистичні дані засвідчують, що за останні роки в галузі будівництва зростає частка збиткових підприємств, яка в 2013 році становила 52,4%. Відтак, передача аутсорсеру окремих функцій чи бізнес-процесів сприятиме зниженню рівня витрат, скороченню термінів виконання будівельно-монтажних робіт, підвищенню ефективності господарської діяльності та покращенню фінансових результатів будівельної організації.

Незважаючи на те, що аутсорсинг позитивно впливає на якісні та кількісні показники підприємства, йому притаманні певні ризики. Тому окреслення основних ризиків, а також їх ідентифікація, оптимізація та регулювання є важливим завданням стратегічного розвитку будівельних організацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розробці теоретичних основ ризиків аутсорсингової діяльності присвячені праці вітчизняних та зарубіжних науковців таких, як А.Г. Загородній, І.В. Омарова, В.В. Ві-

тлінський, Т.Н. Рибіна, Т.А. Мароховська [1, с. 44; 2, с. 90]. Такі автори, як О.П. Логвінова, К.О. Спіридонова, І.В. Поповиченко досліджували ризики аутсорсингу з метою формування системи заходів, спрямованих на їх мінімізацію [3; 4, с. 160; 5, с. 181]. Отже, в літературних джерелах висвітлено теоретичні основи ризиків аутсорсингу, однак недостатньо проаналізовано їх формування залежно від етапу реалізації договору між будівельною організацією та аутсорсером.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає у визначенні основних ризиків, які притаманні будівельній організації під час співпраці з аутсорсером, їх характеристика та аналізування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аутсорсинг – це інструмент управління виробничо-господарською діяльністю підприємства, який передбачає передачу на використання сторонній організації частини як основних, так і другорядних функцій на основі укладеного контракту та за певну плату, що зумовлює оптимізацію підприємницької діяльності, і спрямований на підвищення конкурентоспроможності суб'єкта господарювання на ринку [1, с. 24].

Аутсорсинг сприяє впровадженню інновацій і покращенню інтеграційних зв'язків вітчизняних підприємств як у межах країни, так і поза нею, без чого сьогодні неможливо забезпечити ефективність господарської діяльності. Підприємства можуть використовувати різні види аутсорсингу, зокрема такі як ІТ-аутсорсинг, аутсорсинг бізнес-процесів, виробничий аутсорсинг тощо [6]. Це зумовлює формування на підприємстві особливої виду діяльності – аутсорсингової діяльності, що пов'язана з плануванням і реалізацією аутсорсингу і виникає в процесі взаємодії з одним чи декількома аутсорсерами задля досягнення поставленої мети.

У сучасних умовах розвитку капітального будівництва, важко уявити будівельну компанію, яка б не передавала частини виробничих функцій на виконан-

ня субпідрядним організаціям, що за своєю сутністю є різновидом аутсорсингу. У міру зростання переліку видів і обсягу виконуваних робіт зростає важливість забезпечення ефективності аутсорсингової діяльності, яка в будівельних організаціях стає обов'язковим елементом системи управління.

Застосування аутсорсингу, як будь-якого організаційно-управлінського рішення передбачає обґрунтування доцільності його використання, визначення загального обсягу витрат, строку використання, а також ефекту від його впровадження.

У процесі виконання аутсорсингової угоди між замовником та аутсорсером можуть виникати певні ризики, що полягають у відхиленні фактичного зна-

чення показників від планового зумовленого рядом чинників, таких як настання непередбачуваних випадкових подій та явищ, обмеженість і недостовірність інформації чи її деформація, некомпетентність персоналу, виникнення форс-мажорних обставин тощо. Все це може призвести до невиконання чи неефективного виконання аутсорсингової угоди.

Відтак під ризиками аутсорсингової діяльності будівельної організації розуміємо ймовірність отримання нею збитків чи втрат у результаті передачі певних функцій на виконання аутсорсеру.

Для кращого розуміння сутності ризику аутсорсингової діяльності виділимо основні його елементи: об'єкт, суб'єкт та джерело.

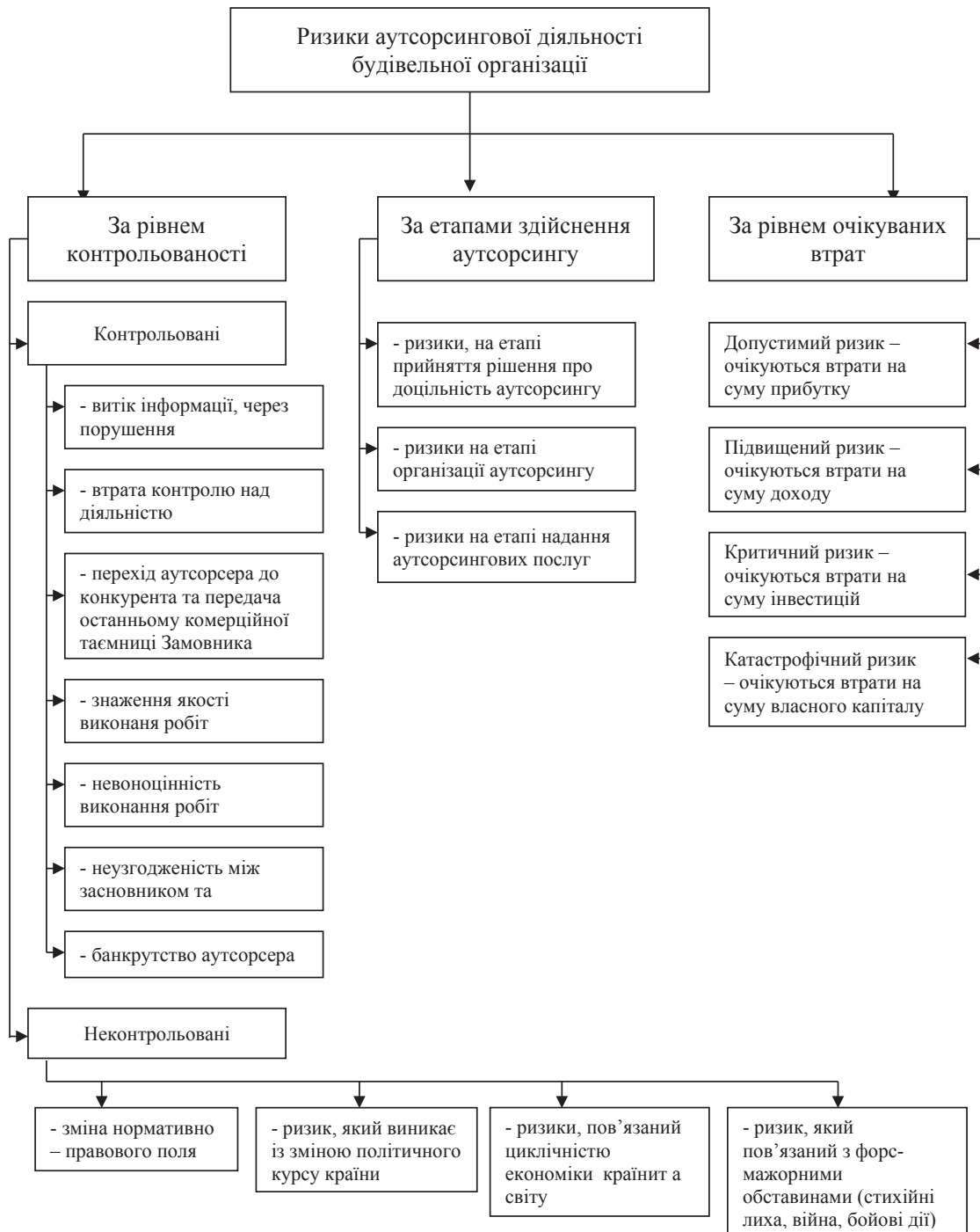

Рис. 1. Класифікація ризиків аутсорсингової діяльності будівельної організації

Власна розробка авторів на основі [9; 10; 11]

Об'єктом ризику аутсорсингової діяльності є система економічних відносин між будівельною організацією та аутсорсером, ефективність та умови функціонування якої наперед точно невідомі. Суб'єктами ризику є підприємство – замовник та аутсорсер, які зацікавлені в досягненні оптимальних результатів управління ризиком та приймають рішення щодо об'єктів ризику. До джерел ризику належать чинники (явища, процеси), які породжують невизначеність або конфліктність результатів здійснення аутсорсингової діяльності [7; 8].

Звичайно, що повністю уникнути ризику неможливо, однак його можна мінімізувати, шляхом ідентифікації, оцінювання та регулювання. Управління ризиками, з якими може стикатись будівельне підприємство здійснюючи аутсорсингову діяльність передбачає систематизацію їхніх видів (рис. 1).

Процес використання аутсорсингу зумовлює виокремлення груп ризиків, які притаманні кожному з етапів його реалізації. Тому доцільно виділити стадії впровадження аутсорсингу та ризики, які характерні кожній із них.

Слід зазначити, що поява одних ризиків зумовлює виникнення інших. Особливою групою ризиків є неконтрольовані ризики. Оскільки в будівельній організації відсутні інструменти та важелі впливу на них, ця група ризиків потребує додаткової уваги. Не є секретом, що від політичної ситуації в країні та макроекономічних показників залежить стан галузі будівництва загалом. Не менш важливу роль в аутсорсинговій діяльності будівельних організацій відіграє правове поле, яке може сприяти залученню додаткових інвестицій у галузь, або навпаки – їх скороченню. Непередбачувані зміни в нормативно-правовому регулюванні можуть призвести до появи нових ризиків та збитків будівельної організації. Мінімізація ризиків, які виникають на макрорівні, практично неможлива за рахунок заходів, які впроваджуються на мікрорівні окремих суб'єктом господарювання.

Все це зумовлює гальмування розвитку аутсорсингової діяльності, зокрема в галузі капітального будівництва. Для вирішення цієї проблеми потрібно систематизувати та уніфікувати інструменти правового регулювання аутсорсингу, а будівельним організаціям розробити заходи для адаптації своєї діяльності до впливу таких ризиків.

Інша група ризиків, негативний вплив яких може зумовити погіршення фінансового стану будівельної організації, виникнення збитків, а також її банкрутство – це так звані контрольовані ризики. Ключовою відмінністю цієї групи ризиків є те, що будівельна організація за допомогою системи заходів може їх виявити, оцінити та мінімізувати.

Попереджувальними заходами в зазначеній ситуації можуть бути:

- вимога до аутсорсера щодо представлення ним усього переліку дозволів та ліцензій, які дають йому право надавати послуги аутсорсингу;
- ретельне вивчення умов договору аутсорсингу;
- конкретизація та деталізація будівельною організацією завдань, які ставляться перед аутсорсером;
- проведення систематичного контролю за якістю виконання робіт аутсорсером.

Будівельна компанія, яка здійснює обґрунтування доцільності застосування аутсорсингу має окреслити його переваги та недоліки в управлінні окремими бізнес-процесами. Чинниками формування ризиків у цій ситуації можуть бути: некомпетентність експертів та спеціалістів щодо об'єктивного оцінення сильних і слабких сторін будівельної орга-

нізації у виконанні функцій, які планувалось передати на аутсорсинг, або ж навпаки, завищення переваг аутсорсера.

Після прийняття рішення про доцільність застосування аутсорсингу, перед будівельною організацією постає наступне завдання – вибір постачальника (виконавця робіт) [12]. На цьому етапі ефективність аутсорсингу буде залежати від впливу таких ризиків, як:

- недостатня кваліфікація працівників аутсорсера, що можуть виявитись без відповідних теоретичних, методичних та практичних навиків і знань. Так, неналежна якість проектування та виконання геодезичних робіт може призвести до пошкодження, а в гіршому випадку і до руйнування об'єкту будівництва.

- недостатній рівень зосередження аутсорсера на виконанні поставлених перед ним завдань. Враховуючи те, що замовників у нього може бути декілька і обсяг виконуваних ним робіт – значний, виникає ймовірність виробничого браку, або ж низької якості надання послуг.

Особливим ризиком аутсорсингової діяльності будівельної організації є ризик банкрутства аутсорсера. Виходячи з того, що будівництво є капіталомісткою галуззю із тривалим операційним та фінансовим циклом, будь-які відхилення від планових показників можуть зумовити зниження прибутковості, або навіть – збитковість будівельної компанії. Банкрутство аутсорсера вимагає від будівельної організації пошуку нового виконавця робіт. В окремих випадках це потребує значних затрат сил, коштів та часу і, як правило є причиною погіршення фінансових результатів діяльності будівельної організації.

Ще однією важливою групою ризиків аутсорсингової діяльності є ризики неправильного визначення обсягу релевантних витрат, втрачених вигід при співпраці із аутсорсером. Для прикладу, будівельна фірма «Промбудеко» приймає рішення про самостійне виробництво цегли, шляхом формування окремого виробничо-організаційного підрозділу в с. Зимна Вода, або ж співпраці із постачальником ПрАТ «Вістовицька кераміка». Для прийняття рішення необхідно: визначити релевантну виробничу собівартість цегли будівельної та здійснити диференційний аналіз витрат.

Планова потреба цегли для будівництва двопід'їздного п'ятнадцятиповерхового будинку становить 1,5 млн шт.

Складові собівартості виготовлення цегли наведено в таблиці 1. ПрАТ «Вістовицька кераміка» пропонує цеглу будівельну повнотілу (упаковану у піддонах по 500 шт.) марки М – 150 за 2,3 грн/шт.

Таблиця 1
Калькуляція собівартості виробництва цегли будівельної М – 150 власними силами будівельної організації

№ п/п	Стаття витрат	Сума, грн.
1	Прямі матеріальні витрати	1
2	Прямі витрати на оплату праці	0,5
3	Інші прямі виробничі витрати	0,4
4	Змінні загальновиробничі витрати	0,2
5	Постійні загальновиробничі витрати	0,3
	Разом витрат	2,4

Релевантні та диференційні витрати за умови альтернативи: виготовляти цеглу власними силами чи купувати в постачальника представимо в таблиці 2.

Таблиця 2
Релевантні та диференційні витрати при прийнятті рішення про передачу на аутсорсинг виробництва цегли будівельної

Показники	Витрати на одиницю, грн.	Релевантні витрати на одиницю, грн.	
		виготовляти	купувати
1. Прямі матеріальні витрати	1	1	
2. Прямі витрати на оплату праці	0,5	0,5	
3. Інші прямі виробничі витрати	0,4	0,4	
4. Змінні загальновиробничі витрати	0,2	0,2	
5. Постійні загальновиробничі витрати	0,3		
6. Вартість придбання цегли будівельної М – 150 у постачальника	2,3		
Разом релевантних витрат		2,1	2,3
Диференційні витрати		0,2 (2,3-2,1)	

Результати проведеного аналізу свідчать, що релевантна виробнича собівартість цегли будівельної М – 150 (далі – цегли) становить 2,1 грн, що на 0,2 грн менше від витрат на її придбання. Диференційні витрати підприємства на цеглу для будівництва будинку становлять: 300000 грн (0,2 грн*1,5 млн) Тому будівельній компанії «Промбудеко» вигідніше виготовляти цеглу самостійно.

Однак, при остаточному прийнятті рішення щодо передачі на аутсорсинг функцій чи бізнес-процесів доцільно враховувати втрачену вигоду.

За умови, що будівельна організація, не буде виробляти самостійно цеглу, а звільнені площі та територію здасть в оренду й буде отримувати орендну плату в сумі 35000 грн/міс. Сукупні витрати, пов'язані з прийняттям рішення можна визначити за формулою:

$$V_c = V_p + V_t, \quad (1)$$

де V_c – сукупні релевантні витрати; V_p – реальні релевантні витрати; V_t – сума втраченої вигоди.

Розрахунок сукупних витрат під час прийняття рішення щодо передачі виробництва цегли аутсорсеру та здачі вільних площ в оренду наведено у таблиці 3.

Таблиця 3
Розрахунок сукупних релевантних витрат при прийнятті управлінського рішення щодо передачі на аутсорсинг виробництва 1,5 млн од. цегли будівельної М–150

Види витрат	Сума релевантних витрат при альтернативі	
	виготовляти	купувати
1. Реальні релевантні витрати	2,1*1,5 млн. = 3,15 млн. грн.	2,3*1,5 млн. грн. = 3,45 млн. грн.
2. Втрачена вигода	0,035 млн.грн.*12= 0,42 млн. грн.*	
3. Сукупні релевантні витрати	3,57 млн. грн.	3,45 млн. грн.

Отже, з врахуванням втраченої вигоди ефективнішим для підприємства є варіант відмови від ви-

готовлення цегли, співпраця з аутсорсером ПрАТ «Вістовицька кераміка» та здача звільнених площ в оренду.

Аутсорсингова діяльність будівельної організації пов'язана також з ризиком розповсюдження конфіденційної інформації. Як вже зазначалось, аутсорсер може співпрацювати із декількома клієнтами. Не виняток, що вони можуть бути конкурентами будівельної організації, і аутсорсер, з метою власної вигоди може використати конфіденційну інформацію при роботі з іншими замовниками.

Різні групи ризиків можуть виникати на кожному етапі впровадження аутсорсингу та виконання аутсорсингового договору. Тому своєчасне врахування їх на попередньому етапі знизить ймовірність їх настання в майбутньому.

Висновки з проведеного дослідження. Співпраця будівельної організації із аутсорсером надає ряд переваг, які забезпечують зниження рівня витрат, покращення якісних та кількісних показників будівельної продукції, підвищення прибутковості і як наслідок конкурентоспроможності на ринку. Аутсорсингова діяльність будівельної організації має передбачати обґрунтування доцільності застосування аутсорсингу, планування очікуваного рівня витрат, прибутку, контроль і аналізування отриманих результатів. На кожному етапі реалізації аутсорсингового договору виникають притаманні йому специфічні ризики. З метою їх мінімізації підприємство-замовник має розробити ефективну систему управління ризиками, яка передбачає їх ідентифікацію, оцінювання та контроль.

Перспективи подальших досліджень полягають у визначенні кількісної оцінки ризиків аутсорсингової діяльності будівельної організації, тобто величини збитків та втрат, які виникають при негативному впливі непередбачуваних подій за умови передачі аутсорсерові на виконання певних функцій чи бізнес-процесів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Загородній А.Г. Аутсорсинг та його вплив на витрати підприємства / А.Г. Загородній, Г.О. Партин // *Фінанси України*. – 2009. – № 9(166). – С. 87-97.
2. Омарова Н.Ю. Основные причины и преимущества внедрения аутсорсинга на предприятиях агропромышленного комплекса / Н.Ю. Омарова // *Современные наукоемкие технологии*. – 2008. – № 4 – С. 180-182.
3. Логвінова О.П. Чинники ризику у логістичному аутсорсингу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/logvinova-op-chinniki-riziku-u-logistichnomu-autsorsingu/> – Заголовок з екрану.
4. Спіридонова К.О. Оцінка доцільності впровадження механізму аутсорингу для будівельного підприємства [Текст] / К.О. Спіридонова // *Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. Сер. Економічні науки*. – 2011. – № 3. – С. 159-163.
5. Поповиченко, І.В. Аутсорсинг як інструмент підвищення конкурентоспроможності підприємства в сучасних економічних умовах [Текст] / І.В. Поповиченко, Є.Г. Дубинська // *Науковий вісник Ужгородського університету. Економіка*. – 2010. – Вип. 31. – С. 177-181.
6. Дідух О.В. Аналізування тенденцій розвитку аутсорсингових операцій на світовому та українському ринках [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cibs.ck.ua/rs/scien/stconf/14/tezy.pdf>.
7. Аутсорсинг фінансових послуг: розвиток триває [Електронний ресурс]: Газета цінні папери України. – № 42(687). – 2011 р. – Режим доступу: http://www.securities.org.ua/securities_paper/review.php?id=687&pub=5346 – Заголовок з екрану.
8. Солдатов А.В. Управление рисками и оценка эффективности аутсорсинга финансовых процессов [Електронний ресурс] /

- А.В. Солдатов. – Режим доступу: http://www.abuas.ru/download/Strategy%20Outsourcing_ABU.pdf.
9. Яцина В.В. Класифікація ризиків аутсорсингу виробництва промислової продукції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/klasifikatsiya-rizikiv-autsorsingu-virobnitstva-promislovoyi-produktsiyi>.
  10. Аникин Б.А. Основные аспекты формирования аутсорсинга / Б. Аникин, В. Воронов // Маркетинг. – 2005. – № 4. – С. 107-116.
  11. Бравар Ж-Л. Эффективный аутсорсинг. Понимание, планирование и использование успешных аутсорсинговых отношений / Ж-Л Бравар, Р. Морган. – М.: Баланс Бизнес Букс, 2007. – 260 с.
  12. Энциклопедия производственного менеджера // «Портал «Управление Производством». [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://up-pro.ru/encyclopedia/outsourcing.html?gclid=CNX5_b2Rpr0CFZShTAdod_28Aag. – Заголовок з екрану.

УДК 338.24

Покуца І.В.

*асистент кафедри економіки підприємств,
бізнес-адміністрування та регіонального розвитку
Харківського національного університету міського господарства
імені О.М. Бекетова*

КОМПЛЕКСНА МОДЕЛЬ СИСТЕМНОГО ПЛАНУВАННЯ КАПІТАЛЬНОГО РЕМОНТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВ ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНОГО ГОСПОДАРСТВА

Стаття присвячена проблемі оптимізації планування капітальних ремонтів на підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства. Проведено аналіз стану основних засобів у галузі та чинників, що впливають на цей стан. Розроблено економіко-математичну модель, яка може бути покладена в основу планування системи планово-попереджувальних ремонтів, що враховує темпи старіння обладнання, інтенсивність аварійності на ділянках та співвідношення планових витрат на капітальні ремонти з витратами на ліквідацію аварій на мережах.

Ключові слова: капітальний ремонт, водопровідно-каналізаційне господарство, відновлення основних засобів, аварійність, інтенсивність відмов обладнання, періодичність ремонту, амортизація, система планово-попереджувальних ремонтів.

Покуца И.В. КОМПЛЕКСНАЯ МОДЕЛЬ СИСТЕМНОГО ПЛАНИРОВАНИЯ КАПИТАЛЬНОГО РЕМОНТА ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ ПРЕДПРИЯТИЙ ВОДОПРОВОДНО-КАНАЛИЗАЦИОННОГО ХОЗЯЙСТВА

Статья посвящена проблеме оптимизации планирования капитальных ремонтов на предприятиях водопроводно-канализационного хозяйства. Проведен анализ состояния основных средств в отрасли и факторов, влияющих на него. Разработана экономико-математическая модель, которая может быть положена в основу планирования системы планово-предупредительных ремонтов, учитывающая темпы устаревания оборудования, интенсивность аварийности на участках и соотношение затрат на капитальные ремонты с затратами на ликвидацию аварий на сетях.

Ключевые слова: капитальный ремонт, водопроводно-канализационное хозяйство, восстановление основных средств, аварийность, интенсивность отказа оборудования, периодичность ремонта, амортизация, система планово-предупредительных ремонтов.

Pokutsa I.I. COMPLEX MODEL OF SYSTEM PLANNING REPAIRS FIXED ASSETS OF WATER SUPPLY AND SANITATION SECTOR

The article deals with the optimization of planning on water and sewage enterprises. The state of the plant and equipment in the industry and the factors influencing on it are concerned. The economic-mathematical model that can serve as the basis for planning the system of preventive maintenance, which takes into account the rate of equipment obsolescence and the ratio of the cost of major repairs to the cost of liquidation is build.

Keywords: repair, water supply and sanitation, restoration of property, equipment failure intensity, frequency of repairs, depreciation, system of preventive maintenance.

Постановка проблеми. Водопровідно-каналізаційне господарство (ВКГ) більшості міст України сьогодні знаходиться в кризовому або аварійному стані, що безпосередньо впливає на рівень життя людей, благоустрій населених пунктів, розвиток промисловості та сільського господарства. Цей стан об'єктивно зумовлений багатьма чинниками: технічними (високий рівень зносу насосного обладнання підприємств, аварійний стан багатьох водопровідно-каналізаційних мереж тощо), економічними (недостатнє фінансування галузі, низький рівень розрахунків за спожиті послуги водопостачання і водовідведення, недосконале ведення економічно-господарської діяльності на самих підприємствах ВКГ, численні зловживання, низька заробітна плата у галузі, нестача кваліфікованих кадрів тощо), правовими (недостатня нормативно-правова база щодо регулювання відносин у

галузі ВКГ, низький контроль за виконанням існуючих державних програм з розвитку і реформування ВКГ тощо).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми стану і відтворення основних засобів, планування їх капітальних ремонтів досліджувались в наукових працях іноземних і вітчизняних вчених: С.Л. Вернона, Дж.В. Робінсон, Г.К. Агаджанова, В.А. Петросова, В.І. Тітяєва, О.М. Тищенко, Т.П. Юр'євої [1-3]. Так, науковою школою Т.П. Юр'євої були досліджені теоретико-методологічні аспекти проблеми планування капітальних ремонтів в системі житлово-комунального господарства, зокрема підприємств ВКГ [2; 3]. Численні наукові розробки Г.К. Агаджанова, В.І. Тітяєва були використані при формуванні системи планово-попереджувальних ремонтів на підприємствах ВКГ м. Харкова і області.